

Centenarul preotului Zosim Oancea

profesor de religie la Școala Normală. Păreau să se profileze, în cazul său, o viață și o carieră tihnite, de dascăl, duhovnic, soț și tată. În 1942 îi apărea o primă carte de predici, scrisă în colaborare cu pr. prof. Spiridon Căndea - Bunavestiri. Predici la toate duminicile de peste an. Lumea îl prețuia și îl căuta, iar el știa să se împartă, cu înțelepciune și fără preget, între datoriile curente față de Biserică, țară, urbe și familie.

Dar iată că " timpul a început să nu mai aibă răbdare " și, în cele din urmă, "și-a ieșit din țâțâni". Pe jertfa de sânge a tinerei generații interbelice, scadența numeroaselor trădări dinăuntru și dinafară a ridicat o Românie bolșevizată, în care "ciurma roșie" s-a întins ca o molimă, măturând din calea ei orice urmă de rezistență național-creștină. Deși om pașnic și cumpătat, părintele Zosim Oancea, prin cinstea sa sufletească și prin zelul său mărturisitor, nu avea cum să scape din gheara bestiei comuniste. În anul 1948 este arestat și condamnat pentru "crima" de a fi colectat ajutoare în sprijinul familiilor celor ce fuseseră deja închiși - sau chiar ucși - în prigoană. Nu se va întoarce la soție și la cei patru copii - ultimul astăzi preot și profesor al Facultății de Teologie din Sibiu - născut după arestarea sa, decât în toamna anului 1963, după 15 ani și 8 zile de detenție politică, răstimp în care a trecut prin închisorile și lagărele de muncă de la Aiud, Noua Culumă sau Periprava ("unde era atât de greu încât ne aduceam aminte de Aiud ca de acasă").

Memoriile sale de deținut politic au fost tipărite în două ediții în 1995 și 2004, sub titlul Datoria de a mărturisi. Închisorile unui preot ortodox și reprezintă o contribuție de o importanță aparte în ansamblul literaturii închisorilor comuniste, atât pentru faptul că sunt scrise de un preot cu o profundă percepție creștină a lucrurilor, cât și pentru că pana părintelui pare să se fi muiat în cerneala marilor prozatori ai Ardealului.

După eliberare, cu sprijinul unor oameni binevoitori, redevine preot, fiindu-i încredințată parohia din satul Sibiel, unde a ajuns la 4 ianuarie 1964 și unde a fost activ până în 1999, dând viață Muzeului de icoane dar și promovându-și parohia ca localitate agroturistică foarte apreciată. Aici a găsit biserica "grozav de deteriorată", în pragul a 200 de ani de când fusese ctitorită. În 1965, specialiștii aduși de părintele Zosim Oancea redescoperă, de sub 5 straturi de var, pictura originală a Bisericii "Sfânta Treime" din Sibiel, zugrăvită de meșterii Iacob și Stan Zugravul din Rășinari, între 1774 și 1776.

În Joia Paștilor din 1969, părintele paroh lansează către enoriași apelul de a dona bisericii icoane pe sticlă: "Le-am zis că este frumoasă icoana în casă, dar o vezi și te bucuri tu singur de ea, pe când, dacă o pui la muzeu, o vede și se bucură o lume întreagă". Pornind de la câteva icoane pe sticlă sparte, uitate într-un șoproan, părintele a reușit, încă din primul an, mai întâi cu sprijinul oamenilor din sat, apoi și al altor donatori, să adune între 150 și 200 de icoane, pentru ca în pragul anului 2000 să ajungă la un patrimoniu de circa 700 de icoane pe sticlă și peste 100 pe lemn, unele vechi de mai bine de două secole, provenite atât din Transilvania cât și din alte zone ale țării. Și toată această mare colecție de icoane - un bastion al credinței - a fost realizată în plină epocă a comunismului, într-o perioadă de prigoană a religiei, când onora le era teamă să deschidă ușa bisericilor iar alte biserici erau daramate.

Grație Părintelui Zosim Oancea, astăzi, la 22 de km. de Sibiu, ne putem mândri cu cea mai mare expoziție de icoane pe sticlă din lume, supranumită de specialiști, fără prea multă exagerare, "Capela Sixtină de la Sibiel", o mândrie a satului Sibiel, a Mărginimii Sibielului și a întregii ortodoxii românești.

Devenit faimos încă din anii '70 ai secolului trecut (când a fost vizitat, printre alții, de însuși nepoata Mikado-ului, adică a împăratului Japoniei, venită să contemple înfiorată

"miracolul credinței din Carpați"), muzeul din curtea bisericii ortodoxe din Sibiel poartă, începând din anul 2001, numele ctitorului său: "Muzeul Preot Zosim Oancea" (adresa: Sibiel - 2466, str. Bisericii 329, jud. Sibiu). A fost darul pe care sâtenii Sibielului l-au făcut părintelui la împlinirea venerabilei vârste de 90 de ani.

Istoria fascinantă a acestei ctitorii, întinsă pe mai bine de trei decenii, se află consemnată chiar de către părintele Zosim în cele două volume intitulate Muzeul de icoane pe sticlă "Zosim Oancea" din Sibiel, apărute la Sibiu în 2001 și 2002, precum și în albumul trilingv O viață, un destin, o icoană/ Une vie, un destin, un icône/ Ein Leben, ein Schicksal, eine Ikone, realizat în anul 2000 și în cartea - album de o grafică de excepție "Muzeul de icoane pe sticlă Preot Zosim Oancea - Sibiel", publicată în 5 limbi (română, engleză, franceză, germană și italiană) în anul 2008 de Giovanni Ruggeri - jurnalist și eseist italian din Bergamo.

Desigur, cărțile și reproducerile nu pot egala impresia copleșitoare pe care ț-o dă o vizită la fața locului. Numeroșii vizitatori străini, ajunși aici de pe toate continentele, rămân uimiți de forța creatoare a tradiției ortodoxe și a geniului nostru popular. Părintele Zosim Oancea "a pus Sibielul pe harta lumii", cum exclama un oaspete englez.

Putini știu că în afara acestei ctitorii de excepție, a memorialisticii de închisoare, a articolelor și studiilor publicate în diferite reviste bisericesti (Mitropolia Ardealului, Telegraful român, Ortodoxia, Revista teologică) și a celor câteva cărți de predici (unele tipărite, altele așteptându-și încă editorul), părintele Zosim Oancea este și autorul unui îndrăzneț eseu filosofico-teologic "zămislit" mental în temnița Aiudului (1954) și pus pe hartă, într-o primă formă, în 1963. Refăcut substanțial în 1984 și definitiv în 1994, eseu "Organicismul" a fost tipărit abia în 1998, recomandat de două scrisori ilustre: una de la Constantin Noica ("Curajul Sfinției Voastre, de a vă începe meditațiile de la Eu și o Carte a Eului, vă apropie, în chip neașteptat pentru un om al Bisericii, de marea filosofie a...ă. Dar căile Sfinției Voastre sunt altele, ducând până la urmă la Revelație a...ă. Ideea "organicismului" vă ajută să limpeziți nu numai solidaritatea dintre subiect și obiect, pe care știința de astăzi a regăsit-o, fără s-o poată explica, dar și adâncimea înțeleșului pe care îl dați ideii de "trup"...") și alta de la Corneliu Mircea ("Am fost impresionat îndeosebi de spiritul sintetic, care conferă lucrării o puternică "osatură" conceptuală, capabilă să prindă în liniile-i de forță o multitudine de "discipline", de la teologie până la fizica atomică, trecând prin psihologie, drept, biologie etc. Există un suflu ardent al expunerii, un patos cuceritor, ce are darul de a subjuga cititorul...").

Găsim în Organicismul părintelui Zosim Oancea multe puncte de convergență cu gândirea părintelui Dumitru Stăniloae (tot un exponent al Ardealului și al marii generații interbelice), mărturisind încă o dată "cosmicismul" și "organicismul" viziunii ortodoxe despre lume și viață, trecute atît de firesc în percepția românească a existenței, sau în ceea ce un Constantin Noica numise cândva - spre scandalul "apostaților" subțiri - "sentimentul românesc al ființei".

Toate aceste fapte și împliniri, dar și influența pozitivă a părintelui asupra comportamentului și a modulului de viață a oamenilor din comunitatea pe care a păstorit-o dau imaginea personalității celui care a fost Preot Zosim Oancea.

Multe dintre paginile manuscrise rămase de la părintele Oancea ar merita să fie tipărite, iar cărțile sale apărute deja ar merita reeditarea.

Prin tot ceea ce a realizat și a lăsat în urma sa, părintele Zosim Oancea merită tot respectul și recunoștința urmașilor săi, a comunității satului Sibiel și a Mărginimii Sibielului și a întregii ortodoxii românești.

Aurel Pau - Asociația Sibiel 2000

Joi 21 iulie 2011 s-au împlinit 100 de ani de la nașterea preotului Zosim Oancea, întemeietorul Muzeului de icoane pe sticlă de la Sibiel, care astăzi îi poartă numele. A trecut la cele veșnice la 20 mai 2005 aproape de împlinirea vârstei de 94 de ani, împăcat cu Dumnezeu și cu sine, dar mărnat de blândețe de nedreptățile veacului. A fost înmormântat în cimitirul din Sibiel, între biserică și Muzeu, alături de soția sa Dorina.

De obicei, când vine vorba de părintele Zosim Oancea, lumea își amintește imediat de Muzeul de icoane pe sticlă de la Sibiel, astăzi faimos în întreaga lume, însă părintele Zosim Oancea rămîne, în conștiința celor care l-au cunoscut, sau l-au citit măcar, el însuși o icoană vie "icoana datoriei împlinite", peste toate vitregiile vremurilor, în numele lui Dumnezeu și al neamului românesc, după crezul sublim al generației lui mucenicice.

Părintele Oancea a fost un om și un preot ortodox cu un profil uman și religios extraordinar. Opera sa este neprețuită nu doar prin valoarea pe care o exprimă realizarea Muzeului de icoane și a cărților scrise, dar și prin calitatea spiritului care a inspirat viața acestuia om.

A fost un deosebit om de cultură, autor al unor cărți de meditație, de scrieri autobiografice, eseuri filozofice, prieten al unor genii ale culturii europene precum Emil Cioran și Constantin Noica. Părintele Zosim Oancea a fost un om de o mare bunătate, inteligență și clarviziune, fiind mereu deschis spre cunoaștere și informare. Având în vedere viața și faptele sale pot spune că a fost un sfânt, întrucât și-a dus crucea vieții cu trudă și demnitate fiind convins - cum însuși relata - că viața sa a fost o misiune de la Dumnezeu pe acest pământ.

Un om care a găsit în credința sa puterea de a trece peste răul persecuției comuniste și de a-l transforma într-un prilej de bine mai mare: "Eu și generația mea - va spune către sfârșitul vieții sale - am dus o viață de suferință și jertfă, dar nu ne-am pierdut încrederea în valorile noastre eterne. Ceea ce am reușit să fac, cu ajutorul lui Dumnezeu și al atâtor oameni de bună-credință, este într-un fel o revanșă asupra călăilor generației mele. Am învățat mărturisirea, dar și iertarea, iar icoana mi s-a părut dintotdeauna o împărțășire a ochilor și a sufletelor din bunătatea și frumusețea care ne leagă și ne poartă pe toți spre Cel ce a biruit lumea".

S-a născut în satul Alma, jud. Sibiu, pe 21 iulie 1911, iar în 1918 a rămas orfan, tatăl său căzând la datorie, în războiul pentru Reîntregire. Pe atunci, copii orfani din prin partea locului ajungeau de regulă slugi pe la casele săsești. Nevoind să audă de așa ceva, bunicul său s-a străduit din răsuputerii l-a trimis pe băiat la Liceul "Timotei Cipariu" din Dumbrăveni, să-și făurească soarta prin carte.

Tânărul n-a înșelat așteptările și în anul 1935 este absolvent al Teologiei din București cu "Magna cum laude" și devine preot pe lângă Catedrala Mitropolitană din Sibiu și

Sfântul Proroc Ilie Tesviteanul

Biserica Ortodoxă prăznuiește cu mare cinste în fiecare an, în data de 20 iulie, pe Sfântul Prooroc Ilie, unul dintre cei mai mari sfinți și transmite binecuvântare nu doar celor care îi poartă numele, dar și tuturor creștinilor. Această importanță a sa decurge din cinstea pe care a avut-o înaintea lui Dumnezeu și prin activitatea sa cunoscută din cartea a III-a a Regilor din Vechiul Testament.

Pentru fiecare creștin lectura Sfintei Scripturi poate fi o experiență bogată spre a putea cunoaște istoria poporului evreu și a marilor sale personalități. Sub forma unor istorisiri concise se remarcă lupta între credința curată în Dumnezeu - Cel care a ales poporul în mijlocul căruia să fie trimis Fiul Său - și rătăcirile idolatre, dovada clară a necredinței poporului. Proorocii se remarcă a fi unii care au vestit venirea lui Hristos și au condamnat fără a se ascunde comportamentul

instabil al celor care se închinau unor dumnezei închipuiți, idoli.

Proorocul Ilie a luat atitudine față de rătăcirile în care căzuse poporul evreu în acea vreme, condus de regele Ahab timp de 22 de ani. De mare importanță sunt minunile săvârșite de Ilie prin oprirea cerului spre a nu mai ploua, învierea din morți a fiului femeii din Sarepta Sidonului, hrănirea sa în mod miraculos. Importante sunt, de asemenea, atitudinile sale în fața lui Dumnezeu și înaintea oamenilor: Ilie se dovedește a fi un exemplu de credință și curaj, iar viața este mărturia unei bogate spiritualități a jertfei.

Când vorbim despre un personaj plin de credință și curaj se pare a istorisii despre fapte brave, bune de memorat, făcând parte din veșnica luptă între bine și rău. Este, bineînțeles, o pildă pentru oricine respectă aceste virtuți și vrea să le însușească. Sfântul Prooroc Ilie, ca

și alții asemenea lui, ori sfinții, din orice loc sau timp au fost persoane vii. Acesta este punctul de plecare pentru cine pretinde că este creștin și crede în comuniunea creștină. Acest comportament, atitudinea clară față de "viu" o vedem chiar la Proorocul Ilie care, el însuși spune în repetate rânduri: "Viu este Dumnezeu". Aceste cuvinte apar în această formă de multe ori în Vechiul Testament, sunt rostite de mulți prooroci, ori de alte personaje. Ilie, însă, face o demonstrație a faptului că Dumnezeu său este viu într-adevăr. A demonstra în fața păgânului și a necredinciosului că Dumnezeu este viu, a da mărturie prin propriul glas că El este Viața însăși reprezintă cea mai tranșantă cale de a încerca întoarcerea unui necredincios la credință. În cazul lui Ilie, Dumnezeu se arată a fi Cel care primește jertfa. Dumnezeuilor celor păgâni, baalii, cum li se spune, nu dau nici un răspuns

atunci când sunt chemați: nu există. Dumnezeuul lui Avraam este același cu Dumnezeuul lui Moise, al lui Ilie, al lui Ioan Botezătorul, dar și Dumnezeuul lui Iisus Hristos, din care El însuși S-a născut, Dumnezeu fiind, Dumnezeuul creștinilor, al nostru.

Când Ilie se roagă și primește foc din cer de la Dumnezeu pentru a arde jertfa, semnul primirii ei, el nu vrea doar să arate păgânilor că el are dreptate în urma controversei avute cu ei, ci vrea să dea mărturie despre ce se întâmplă atunci când ai credință: Dumnezeu răspunde și comunică cu oamenii ca și cu niște prieteni adevărați, după cum însuși Mântuitorul le spune celor ce cred în El (Ioan 15, 15).

Se recomandă fiecărui bun creștin să citească Viața Proorocului Ilie și să înțeleagă dincolo de simpla povestire a unor fapte istorice ceea ce se transmite: credința în Dumnezeu, dragostea și responsabilitatea pentru popor, jertfa proprie pentru binele tuturor, comuniunea cu cei credincioși, dar și nădejdea învierii din morți.

De asemenea, în data de 6 august, la sărbătoarea Schimbării la Față, vom înțelege că Moise și Ilie, alături de Mântuitorul Iisus Hristos, văzuți pe Muntele Taborului de către apostoli, sunt o adevărată întruchipare a celor trei mari virtuți creștine: Credința, Nădejdea și Dragostea.

Pr. Dan Sima, Parohia Gales

Fondator:
Primarul orașului Săliște,
Teodor Dumitru BANCUI

Administrație: Ilie BRAD
Cultură-Religie: protopop Ioan CIOCAN
Relații cu cetățenii: Ana Maria IUGĂ
Bianca Joana (CI Saliste)
Tehnoredactare: LIVIA CATALAN

Tiparul: **TIP**